

YUSUF el-KARADAVİ

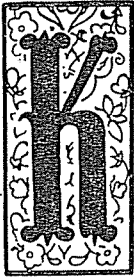
(Katar Dinî Bilimler Enstitüsü
Müdürü

Terceme :

Yusuf KILIÇ

(İst. Yük. İslâm Enstitüsü
Öğretim Üyesi)

Kur'ân - ı Kerîm' in Özellikleri ve meziyetleri

UR'ÂN-I Kerim, Güvenilir Ruh (Cebrâil) in, Hazreti Muhammed (s.a.v.) e indirdiği, Hazreti Muhammedin de hıfzedip ezberlediği, ashabına tebliğ ettiği, daha sonra müslümanların, dilleriyle okuyarak, göğüslerinde hıfzederek, mushaflara topluyarak nesilden nesle aktardığı bir Allah kitabıdır. Hak Diliyle «O, gerçekten, âlemlerin Rabbinin indirmesidir. Ey Muhammed! Apaçık Arap diliyle, uyanarlardan olman için, onu, Güvenilir Ruh (Cebrâil), senin kalbine indirmiştir.» (1) Yine derecesini, yüceler yücesinin belirttiği gibi, «O, Hakîm ve haberdar olan Allah tarafından, âyetleri kesin kılınmış, sonra da uzun uzadıya açıklanmış bir kitaptır.» (2) «Geçmişte ve gelecekte O'nu bâtil kılabacak yoktur. Hakîm ve övülmeye lâyık Allah katından indirilmedir.» (3)

Yine, O, kendisine indirilen yüce Peygamber (s.a.v.) in belirttiği

gibi, «içinde, geçmiş olanların haberi, gelecek olayların bilgisi, aranızdaki meselelerin hükmü bulunan bir Allah kitabıdır. O, kesin ve gerçek sözdür, saçma değildir. Kibir lenerek O'nu terkedeni, Allah, helâk eder. O'nun dışında hidayet arayan da Allah şaşırır. O, Allahın kopmaz ipidir. O, hikmetli bir sözdür. O, en doğru yoldur. O, arzuları saptırmayan, dilleri dolaştırmayan bir kitaptır. Bilginlerin doyamadığı bir kitaptır. Tekrarlandıkça eskimeyen, harikaları bitip tükenmeyen bir kitaptır. O, işittikleri zaman cinlerin, «doğrusu bizi, doğru yola götüren hârika bir Kur'ân dinledik ve derhal O'na inandık. Rabbimize asla kimseyi şerik koşmayacağız.» (4) demekten kendilerini alamadıkları bir kitaptır. Onunla söz söyliyene tasdik olunur, onunla amel eden mükâfatlandırılır, onunla hükmeden âdildir, ve O'na davet eden doğru yola ulaşır.» (5)

Kur'an, Allahın, peygamberine indirdiği semavî kitapların sonucusudur. Allahın, Hazreti Mûsaya indirdiği Tevrat, Hz. Dûvuda indir-

diği Zebur, Hz. İsa'ya indirdiği İncil de semavî kitaplardandır. Fakat Kur'an-ı Kerim, bahsedeceğimiz özelliklerle bu kitaplardan ayrılmıştır.

KUR'ÂN-I KERİMİN ÖZELLİKLERİ VE MEZİYYETLERİ :

Allah, Kur'ân-ı Kerimi, başka hiçbir kitapta bir araya gelmiyen bir takım özellik ve meziyyetlerle, daha önce indirilmiş diğer semavî kitaplara üstün kılmıştır. Bu meziyyetlerin en mühimlerinden bazılarını sıralayalım :

I — APAÇIKLIK VE KOLAYLAŞTIRICILIK

Kur'ân-ı Kerim, Hak Diliyle «Apaçık bir kitaptır.» (6) «Belki O,

(1) Şuarâ: 192-195.

(2) Hûd: 1.

(3) Fussilat: 42.

(4) Cin: 1.

(5) Sünen-i Tirmizî bi-şerh-i Ebî Bekir b. el-Arabî c. 1, s. 30, Mısır 1934.

(6) Yunus: 61.

apaçık âyetlerdir.» (7) Açıklık ve açıklayıcılığının kuvvetini bildirmek için Allah, O'na «Nûr» ismini vermiştir. «Doğrusu size, Allahtan bir nûr ve apaçık bir kitap gelmiştir.» (8) «Size apaçık bir nûr indirdik.» (9) Aynı zamanda Allah, O'na «Hüda» ve «fûrkan» isimlerini de vermiştir. Çünkü «O, en doğru yola götürür.» (10) Hakla bâtılı birbirinden ayırır. «Dünyaları uyararak üzere, kulu Muhammede, hakkı bâtıldan ayırdeden Kur'âmı indiren Allah yüceler yücesidir.» (11) «Ramazan ayı ki onda Kur'an, insanlara yol göstererek, — yol gösterici ve doğruyu yanlıştan ayırıcı belgeler olarak — indirildi.» (12)

Belki de Kur'andaki vuzuh (açıklık) ve beyan (açıklayıcılık) unsurları, O'nu insanlara ezberleme ve anlama yönünden kolaylığının sırlarındandır. Dünya, Araplardan ve Arap olmyanlardan onbinlerce kişinin, Kur'andan başka, başından sonuna kadar, bir harf unutmaksızın ezberlediği bir kitaba, yine dünya, öğüt için Allahın kolay kıldığı Kur'an-ı Kerimden başka seçkinlerin ve halkın okuduğu, kültürülülerin de ümmilerin de sesine kulak verdiği, herkesin imkân nisbetinde anladığı ve uçsuz bucaksız mârifet deryasına daldığı bir kitaba şahid olmamıştır. «Andolsun ki Kur'anı, öğüt olsun diye kolaylaştırdık, hiç öğüt alan yok mudur?» (13)

II — ŞÜMUL VE İHÂTA

A) Kur'an-ı Kerim, Allah ve Allahın Melekleri, kitapları, peygamberleri ve son diriliş günü hakkında insanların fikirlerini kendileriyle tashih ettiği, selim akîdeleri içine almış ve hak yoldan saptırılmış olan putperestliğin, aslımı kaybetmiş Yahûdiliğin, hükümden kaldırılmış Hristiyanlığın ve insanları tek ve eşsiz Allaha ibâdetten, Allahın kendi kudretiyle yarattığı bir takım eşya ve isimlere tapmaya yönelten ve onlara Allah katında, kendilerine şefâat edecek olan (!) bir takım araçlar ve şefaathâtlarla fitne veren, böylece onları, büyük günahlar işlemeye teşvik eden, Son Diriliş Gününün ceza ve hesabı hakkındaki adâlet fikrini zâyî eden diğer din ve mezheplerin yaydığı vehim-

lere ve bâtıl inanışlara karşı hamlesini ilan etmiştir.

B) Kur'an-ı Kerim, «hayasızlıktan ve fenahlıktan alıkoyan» (14) Namaz, nefisleri cimrilikten arıtarak cömertlikle onları tertemiz eden Zekât, sabretmeyi öğretene, iradeyi kuvvetlendiren, nimeti hatırlatan ve insanları, Allaha tam kulluk etme seviyesine yükselten, Oruç, insana vatanını terketmeye, Beytullah iştiyakı ile, Allah evi ve Rasulullah yurdu özlemiyle ailesinden ayrı düşmeye razı eden ve müslümanların bağlılıklarını sağlamlaştıran. Hac gibi, Allahı zikir, ona duâ ve ondan mağfiret isteme gibi... Allahın melekütü ve yerde ve göklerde halkettiği herhangi bir şey hususunda düşünmek gibi kişiyi, rabbisine ulaştırarak, kalbinin canlılığında âmîl olan, unuttuğuca onu hatırlatan, zayıfladıkça takviye eden ibadetlerin beyanını da ihtiva etmektedir.

C) Aynı şekilde Kur'an-ı Kerim, boş sözden uzaklaşma, emanete ve ahde riayet, gözü haramlardan sakınmak, namusu korumak, Allahın çizdiği hududları ve insan haklarını gözetmek gibi İslâmî şahsiyetin, kendileriyle temayüz etmesi gereken terbiye ve ahlâk kâidelerinin beyanını da muhtevîdir. Öyle ki O, gerçekten, insana yürürken nasıl yürüyeceğini, konuşurken nasıl konuşacağını, birbirini ziyaret ederken nasıl hareket edileceğini, birbiriyle düşüp kalktıkları zaman muâşeret âdâbını tesbit etmiştir. Şu âyetleri beraberce okuyalım: «Rahman olan Allahın kulları, yer yüzünde müteväzî müteväzî yürürler, bilgisizler kendilerine takıldıkları zaman onlara güzel sözler söylerler.» (15) «Yer yüzünde böbürlenerek yürüme! Çünkü sen ne yeri delebilir, ve ne de boyca dağlara ulaşabilirsin.» (16) «Yürüyüşünde tabii ol, sesini kıs, seslerin en çirkinini, şüphesiz, merkeplerin sesidir.» (17) «Ey inananlar! Evlerinizden başka evlere seslenip sahiplerine selâm vermeden girmeyiniz. Eğer düşünürseniz bu, sizin için daha iyidir.» (18) «Elini boynuna bağlayıp cimri kesilme! Bütünün de açık tutumsuz olma, yoksa pişman olur, açıkta kalırsın.» (19) «Ey inananlar! Bir topluluk, bir diğerini alaya almasın. Belki de onlar kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da başka kadımları alaya almasınlar, belki onlar,

kendilerinden daha iyidirler. Kendi kendinize dil uzatmayın, birbirinizi kötü lakaplarla çağırmayın, inandıktan sonra imandan çıkmak ne kötü bir addır...» (20)

D) Kur'an-ı Kerim, kanûnî esasları ve insanla âilesi arasındaki bağları, cemiyet fertlerinin birbirleriyle alâkalarını, bir milletin diğer milletlerle münasebetlerini düzenlemeyi de ihtiva eder. Âile bağları hakkındaki esaslardan şu âyeti okumak kâfidir: «Kadınların hakları, örfe uygun bir şekilde, vazifelerine denktir. Erkeklerin onlardan bir üstün dereceleri vardır.» (21)

Zenginlerle fakirler arasındaki alâka esasları hakkında da şu âyetler kâfi gelir: «Mallarında yoksul ve yoksuna belirli bir hak tanıyanlar.» (22) «Ey Muhammed mallarından bir kısmını, kendilerini temizleyip arıtacak sadaka olarak al.» (23) Hâkimle mahkum arasındaki alâka esasları hakkında ise «Hiç şüphesiz ki Allah size, emânetleri ehline teslim etmenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman, adâletle hükmetmenizi emreder. Allah size ne güzel öğüt veriyor, şüphesiz Allah işitir ve görür. Ey inananlar, Allaha itâat edin, peygambere ve sizden buyruk sâhibi olanlara itâat edin. Eğer bir şeyde çekişirseniz — Allaha ve Ahiret gününe inanmışsanız — onun hâlini Allaha ve peygambere bırakın. Bu, hayırlı ve netice itibarıyla en güzeldir.» (24) âyetleri kâfidir.

Devletlerarası münasebetler esasları hakkında da şu âyeti okuyalım: «Sizinle savaşanlarla Allah yolunda savaşın, aşırı gitmeyin doğrusu Allah aşırı gidenleri sevmez.» (25) «Eğer onlar barışa yanaşırlarsa sen de yanaş, ve Allaha güven. O, şüphesiz, işitir ve bilir.» (26) «Yalnız, andlaşma hükümlerinde size karşı bir eksiklik yapmayan ve aleyhinizde kimseye yardım etmiyen müşriklerle yaptığımız andlaşmaya sonuna kadar riâyet edin. Allah, sakınanları sever.» (27)

E) Kur'an-ı Kerim, bütün bunların yanı başında, hakkı beyan etmek, hayra teşvik, bâtılı yökete, kötülükten sakındırma esaslarından birçoklarını gözler önüne sermek sûretine yasaklayıcı kâideleri, teşvik edici tavsiyeleri, katı kalbleri

(7) Ankebût: 49.

(8) el-Mâide: 16.

(9) Nisa: 174.

(10) İsrâ: 9.

(11) Fûrkân: 1.

(12) Bakara: 181.

(13) Kamer: 17, 22, 32, 40.

(14) Ankebut: 45.

(15) Fûrkân: 63.

(16) İsrâ: 37.

(17) Lukmân: 19.

(18) Nûr: 27.

(19) İsrâ: 29.

(20) Hucurat: 11.

(21) Bakara: 228.

(22) Meâric: 25.

(23) Tevbe: 103.

(24) Nisa: 58-59.

(25) Bakara: 190.

(26) Enfal: 61.

(27) Tevbe: 4.

yumuşatan, gâfil akılları uyaran, kem gözleri doğrultan ve kirli nefisleri arıtan tesirli öğütleri de ihtiva eder. Kısaca Kur'an-ı Kerim, Allahın, iç ve dış alemlerdeki sayısız ibretlerini hatırlatmayı, insanlara kalp gözleriyle zâlimlerin mâlub edildikleri yerleri, yalancılarn sonunu, takva ehlinin akibetini göstermek, milletlerin var oluşu ve yok oluşu, devletlerin koruyuşu ve yıkılışı hakkındaki ilâhî kanunları denemek için geçmiş nesillerin kıssalarını ve haberlerini itina ettiği gibi, cezâ ve mükâfat âyetleri, teşvik ve sakındırma âyetlerini de ihtiva eder.

III — SONSUZLUK VE KORUNABİLME

Yüceler yücesi Allah, Kur'an-ı Kerimin korunmasını bizzat garantisine aldığı husûsundaki gerçek vâdini «Kur'anı muhakkak biz indirdik, O'nu elbette biz koruyacağız» (28) âyetiyle bildirmiştir. Allahın va'di yerine gelmiştir. Asırlar geçtiği halde bu kitap, Allahın inzal ettiği gibi, zâyi olmaktan, noksandan, tağyir ve tebdilden mahfuzdur. Tek satırı zâyi olmamış, en kısa ibâresi, hatta bir harfi bile eksilmemiş, tek kelimesi ve hiç bir lafzı değiştirilmemiştir. Belki bu kitap, risâlet asrındaki okunuşuna tıpatıp uygun okunmakta, Hz. Osman devrindeki O'nun yazı uslubuna göre yazılışı gibi yazılmakta devamlıdır. Yüceler yücesi Allah, O'nun hakkında «Şüphesiz o, aziz bir kitaptır. Geçmişte ve gelecekte O'nu batıl kılacak yoktur. Hakîm ve övülmeye lâyık olan Allah katından indirilmiştir.» (29) sözüyle gerçek hükmünü vermiştir. Ancak Allah, geçmiş semavî kitapların korunmasını vadetmemiş, onların muhafazasını kendi mensuplarına bırakmıştır. Çünkü onlar belirli bir zamanla kayıtlıydı. Onlarla amel etme mesâfesi, geçmiş şeriatin hükmünü kaldıran yeni bir şeriat bildiren diğer bir kitap gelince son bulurdu. Bu, Allahın bütün kitaplar için bir kıstas olan ve kendinden sonra hiç bir kitap gelmeyecek olan hak kitabı, Kur'an-ı Kerimi indirmesine kadar devam etmiştir.

IV — KUR'ANIN ESSİZLİĞİ (P'CAZ)

İşte bu ebedî kitabın meziyetlerinden başka bir tanesi: ESSİZLİK. Eşsizlik, yalnız bu ilâhî kelim-

da, belâgat, tesir ve doğruya ulaştırma husûslarında, O'nu diğer bütün kitaplara üstün tutan, tek tek ve öbek öbek bütün insanları, O'na karşı durmaktan ve benzerini getirmekten âciz bırakan bir özelliktir. İşte bu ferdi ve içtimâî âcizlik, O'nun, ümmî Muhammed tarafından olmadığı, belki kendisini o kitapla te'yid eden ve onu asırlarca O'nun mucizesi kılan, Hz. Muhammedin de rabbi olan Allah tarafından olduğu bir delildir.

Şüphesiz geçmiş peygamberlerin de, Allahın kendilerini te'yid ettiği ve onları peygamberlik davalarında bizzat açığa vurmak sûretiyle kendilerini tasdik ettiği, âsâyı yılan yapmak, körleri ve kelleri kurtarmak gibi bir takım delilleri ve mucizeleri vardır. Fakat onlar hissi ve kevnî, mücerret vuku ve meydana gelişleriyle sona eren ve onları görenlerin veya gördüğünü haber verenlerin doğruluğuna itimat edenlerin tasdik ettiği mucizelerdir. Halbuki, hârikaları ve mucizeleri görmeye imkan bulamayan uzak yerdekiler, veya bir sonra gelen nesiller, bu mucizelerin husûlünden şüphe edebilirler ve bu iddiâ edilen harikaları gözlerimizle görmedik binaenaleyh bizim için delil olamaz diye karşı durabilirler. Fakat nebilerin sonuncusu, beşeriyete en son risaleti, dünya çapında ve ebedî risaleti getirince, bir hikmet eseri olarak devamlılık, ebedîlik ve bütün insanlığa gönderilmiş peygamberliğine uygun bir mucize meydana geldi. İşte bu dünya durdukça duran mucize, Kur'an-ı Kerimdir. Bu Kur'an-ı Kerim, Hz. Muhammedin peygamberliğine ve peygamberliğinin gerçekliğine Allahın en büyük bir delilidir. Hz. Muhammed onunla, belâgat öncüleri ve fesâhat süvâri olan Arap milletine meydan okumuş, benzeri bir söz hiç olmazsa on sûre, hatta bir sûrecik olsun meydana getirmelerini haykırmıştır. Bu meydan okuyuş karşısında O'nu yalan çıkarmaya olanca gücünü harcayan, O'nunla mücadeleye meydan okumasının şiddetine ve devamlılığına rağmen canını ve bütün varını fedâ etmeyi göze alan muâzırları, karşısında âciz kalmış ve kesilmişlerdir. Hak dili ile bu meydan okuyuş şöyle ifadelendirilmiştir: «Kulumuz Muhammede indirdiğimiz Kur'andan şüphe ediyorsanız siz de onun benzeri bir sûre meydana getirin; eğer doğru sözlüseniz, Allahtan başka güvendiklerinizi de yardıma çağırın. Yapamazsanız — ki yapamayacaksınız da — o takdirde, inkar edenler için hazırlanan ve yakıtı insanlarla taşlar olan ateşten

sakının.» (30) Bu devamlı ve galeyana getirici meydan okuyuş karşısında bir millet mâlup oldu, burnu sürtüldü ve Allahın kendileri hakkındaki şu sözü yerini buldu: «De ki insanlar ve cinler, birbirine yardımcı olarak bu Kur'anın bir benzerini ortaya koymak için bir araya gelseler, andolsun ki yine de benzerini ortaya getiremezler.» (31) Bu meydan okuyuş devam etmektedir. İnsanlık bu Kur'âna karşı durmaktan hâlâ âcizdir. İnsânî akıl, bu kitap karşısında saygılı ve acz hâlinde durmakta devam edecektir. İşte bütün bunlar, O'nun Allah tarafından olduğu bir delildir.

KUR'ANIN ESSİZLİĞİNDEKİ SIRLAR

Fakat bu Kur'anı, bütün filozofları ve edebiyatçıları benzeri bir sûre getirmekten âciz bırakma değeri kazandıran sır nedir? Bundaki sır, Kur'an-ı Kerimin ihtiva ettiği bir çok icaz vecizleriyle izah edilebilir ki bir kaç tanesini zikretmek isteriz :

1) USLÛP VE DİZİLİŞİ

Gerçekten Kur'anın yalnız kendine mahsus olan, şâirlerin şiirlerine, hatiplerin hitabelerine, kâhinlerin secili nesrine benzemeyen parlak bir uslûbu vardır. O, ruhları titreten gönülleri koparan, okuyanlarının ve dinliyenlerinin kalplerinde büyüleyici tesir meydana getiren bir uslubtur. Kur'andaki tekerarlar O'nun tatlılık ve tesirini artırır. Müşrikler O'nu işitince «Alaha yemin olsun ki bu, ne insan sözüdür ne cin sözüdür. Gerçekten O'nun ayrı bir tadı var. Onda bambaşka bir güzellik var. O, gerçekten gâliptir, mâlup olmaz» demekten kendilerini alamamışlar. Bazı hıristiyan bilginler de işittikleri zaman gerçeği bildikleri için göz yaşlarını tutamıyarak şöyle yalvarmışlardır: «İnandık ey rabbimiz bizi şahitler katına yaz.» (32) Cinler ise Kur'anı işittikleri zaman şöyle demişlerdir: «Biz, muhakkak doğru yola ulaştıran hârika bir Kur'an dinledik ve derhal inandık, artık ebediyen rabbimize kimseyi ortak koşmayacağız.» (33)

Şurası da bir gerçektir ki, müşrikler bizzat bu Kur'an-ı Kerimin tesir gücünü biliyorlardı. Bu yüzden gûya gençlerini ve kadınlarını tesir altında tutmasınlar diye Müslümanlara Mekke'de açıktan Kur'an

(30) Bakara: 23-24.

(31) İsrâ: 88.

(32) Âl-i İmran: 53.

(33) Cin: 1.

(28) Hicr: 9.

(29) Fussilet: 42.

okumayı yasak etmişlerdi. Zaten Kur'âna karşı, karışıklık çıkarmak için Kur'anla kulaklar ve gönüller arasında engel bulunmadığı zaman tesirinden korktuklarından müşrikler, zaman zaman çocukça bahaneler ararlardı. Bu durum, hak dili ile şöyle ifade edilmiştir: «Kâfirler bu Kur'ânı dinlemeyin, okunurken gürültü yapın belki bastırırsınız dediler.» (34) Buna rağmen küfür liderleri geceleyin gizlice ve yalnızduvarların ardından Hz. Muhammedin Kur'an okuyuşunu dinlemek için giderler, Kur'an dinleme bahanesiyle jurnal etmeyi düşünmezler, birbirlerine efkârı umumiyedeki durumlarının sarsılmaması için halktan Kur'an dinlemelerinin gizli tutulmasını tavsiye ederlerdi. Kur'ânın sadece tesiri bile Hz. Ömer, Cübeyr bin Mut'im v.s. gibi bir çok kimselerin İslâma girmesine sebep olmuştur. Şüphesiz bundaki sır, bu Kur'anda gizli bulunan ve Kur'an ibarelerine, beşer ifadelerine karşı açık bir üstünlük veren, O'na insanî kalpte daha önce bilgi verilmesine bile Kur'ân âyeti olduğunu hissedebilecek kadar derin bir tesir kazandıran ilâhî ruhtur.

2) GAYIPTAN HABER VERMESİ

Kur'ân-ı Kerim, «bunlar daha önce sen ve kavim bilmezken, sana vahyettiğimiz gâib haberlerdendir.» âyetinde olduğu gibi bir taraftan daha önce Hz. Peygamberin, hakkında bilgisi olmadığı geçmiş nesillere âit haberleri, peygamber kısımları gibi geçmişe ait bilinmeyenleri ihtiva edenler bir taraftan da munafıkların sırlarını açığa vurmaya niyetlerini ve uydurdukları hileleri ortaya dökmek gibi haldeki bilinmeyenleri hatta vukûundan önce haber vermek ve sonra haber verdiği gibi tahakkuk etmek şeklinde gelecek zamana âit bilinmeyenleri de ihtiva eder. İşte birkaç örnek :

a) «Rumlar en yakın bir yerde yenildiler. Onlar bu yenilgilerinden kısa bir müddet sonra gâlib geleceklerdir.» (35) Halbuki Müslümanlar Mekke'de hem az hem de zayıftılar.

b) «Toplulukları dağıtılacak, yüzgeri edileceklerdir.» (36)

c) «Alaycılara karşı şüphesiz biz sana kafiyiz.» (37)

d) «Allah seni insanlardan korur.» (38)

e) Kâfirlere meydan okuma hususunda da «yapamazsanız — ki yapamıyacaksınız — o halde kâfirler için hazırlanan ve yakıtı insanlarla taşlar olan ateşten sakınınız.» (39) Ve nihayet «Şüphesiz Kur'ânı biz indirdik O'nu, elbette biz koruyacağız.» (40) Bütün bunlar gerçekleştirmiştir. Çünkü «Rabbimin vadi gerçektir.» (41)

3) PRENSİP VE HÜKÜMLERİ

Ferdi islah etmek, âileyi saâdete kavuşturmak, cemiyeti düzenlemek ve bütün insanlık âlemini hidâyete erdirmek için Kur'ân-ı Kerim'in ihtiva ettiği prensip ve hükümler, O'nun şeksiz şüphesiz Allah tarafından olduğunu, ümmî Hz. Muhammed tarafından veya diğer insanlar tarafından olmadığına gerçek delildir. Öndört asır geçtiği halde, akide, hukuk ve hususlarındaki bu prensip ve hükümler, O'nun hakikat olduğuna delil olmaktan devam etmektedir. Günler geçtikçe O'nun yüceliği ve gerçekliği daha da kuvvetlenmektedir. Ayrıca Müslümanların târihi yaşayışları da onların ilerleme, saâdet ve şereflerinin bu prensip ve hükümlerine bağlı olduğunu ve geri kalışlarının ve bedbahtlıklarının o prensip ve hükümlerden uzaklaşmalarına bağlı olduğunu isbat etmiştir. Hakikaten bu prensipler, bugüne kadar bir çok kimselerin İslâm dînine girmelerinde ilk âmil olmuştur. Üstelik bu prensip ve hükümlerin üstünlüğünü, İslâmın şerefiyle nurlanmamışlardan bir çoğu da müşâhede etmektedir. Biraz sonra Kur'anın temel gayelerinden sayılan bu Kur'ânî prensiplerden bazı örnekler zikredeceğiz.

4) İBÂRESİNDE TENÂKUZ BULUNMAMASI

Kur'ân-ı Kerimin eşsizlik yönlerinden biri de, yirmioç senede indirilmesine rağmen her tarafı aynı, gayelerinde ve edebî oluşunda, doğrudan ulaştırma ve tesirinde bir yanı diğerini takviye eder olmasıdır. Onda boşluklar ve sarsıntılar yoktur. Tenâkuz ve farklılıklar da yoktur. «Kur'ânı hiç düşünmüyorlar mı? Eğer Allahtan başkası tarafından gelseydi onda bir çok aykırılıklar bulurlardı.» (42)

5) KENDİ ÇAĞINDAKİ İNSANLARIN BİLGİ SEVİYESİNİN ÜZERİNDEKİ İLMÎ MESELELERİ GERÇEKLEŞTİRMESİ

Kur'anın eşsizliğinin diğer bir yönü de O'nun nüzûlü asrında in-

sanlar için henüz meçhul bulunan bir çok ilmî meseleleri ve bindört-yüz sene geçmiş olmasına rağmen, yirminci asırdaki ilmî araştırmaların te'yid ettiği bir çok ilmî konuları ihtiva etmesidir. Meselâ hayatın esasının su oluşu «Bütün canlıları sudan meydana getirdik.» (43) âyetiyle öndört asır önce Hak dili ile ifade edilmişken ilmî araştırmalar bunun gerçekliğini, ancak asrımızda isbat edebilmiştir.

Allah her şeyi çift yaratmıştır. Bu, insan, hayvan ve bazı bitkiler için biliniyordu. Bugünkü ilim, bütün bitkilerin erkekli dişili olduğunu, hepsinde erkeklik ve dişilik hücreleri bulunduğunu isbat etmiştir. Halbuki Kur'ân-ı Kerim bu hususta daha öndört asır önce «Allah her türlü meyvelerden çift çift yetiştirendir.» (44) buyurmuştur. Hatta Kur'an, bu ilâhî kanunun bütün varlıklara şâmil olduğunu beyan etmiştir ki, bunu yeni ilim de te'yid etmektedir. Meselâ miknatista artı ve eksi kutuplar görürüz. Atomda biri artı diğeri eksi iki kuvvet vardır. v.s.... Böylece Allahın «İbret alınız diye her şeyi çift çift yarattık.» (45) «Yerin yetiştirdiklerinden, bizzat kendilerinden ve daha bilmediklerinden çift çift yaratan Allah münezzehdir.» (46) sözlerindeki gerçeklik isbat edilmiştir.

Bitki özellikleri, unsurların miktarlarına ve oranlarına bağlı olduğuna işaret ederek yer hakkında şöyle bir âyet vardır: «Orada her şeyi bir ölçüye göre bitirdik.» (47)

6) DAHA SONRAKİ ASIRLARIN ONDAN BİR ŞEYİ NAKZETMEKTEN ÂCİZ OLUŞU

Nihayet Kur'ânın icaz yönlerinden sonuncusu, O'nun nüzûlünden sonra öndört asır geçmiş olmasına ve bir çok ilimlerin inkişaf etmiş, fikir ve metodların değişmiş bulunmasına büyük bilginler ve filozoflar da dahil olmak üzere geçmiş nesillerin bilginlerinin ve kitaplarının hemen hepsinde bir hayli karışıklık hata ve hurâfe meydana gelmesine rağmen, Kur'andaki bütün hakikat ve mârifetleri hiç bir akıl değiştirememiş, hiç bir ilim nakzedememiştir. Kur'ân-ı Kerim, muhteviyat itibariyle ulaşılmaz bir zirve olarak devam edegelmiş ve bundan sonra da kıyâmete kadar böyle olacağı zihinlere iyice yer etmiştir.

(34) Fussilet: 26.

(35) Rum: 2-3.

(36) Kamer: 45.

(37) Hicr: 95.

(38) Mâide: 67.

(39) Bakara: 24.

(40) Hicr: 9.

(41) Kehif: 98.

(42) Nisa: 82.

(43) Enbiya: 30.

(44) Ra'd: 3.

(45) Zariyat: 49.

(46) Yasin: 36.

(47) Hicr: 19.